

Toda v presojo »Vojne i mira« predvedenega v hrvaščino od Harambašića, ponudimo čitateljem »Dom in Svet« a nekoliko najznačilnejših in najostrejših odstavkov iz Jagićeve knjige ter jih navedemo kar v nemščini dobesečno.

Na mestu rečenem (str. 465.) piše Jagić med drugim tako-le: »Nicht nur gründliche Kenntniss der russischen Sprache geht ihm ab, sondern, was noch trauriger ist, selbst der Wunsch mit üblichen Hilfsmitteln, z. B. einem guten Wörterbuch den vielen Lücken nachzuhelfen, tritt nirgends zum Vorschein. Der Uebersetzer hat uns durch seine Leistung nicht einmal den Beweis geliefert, dass er sein Original mit Gefühlen der Verehrung und Hochachtung gelesen, studirt und übersetzt; sonst hätte er sich nicht so häufig leichten Herzens über den eigentlichen Wortlauf des Originals hinweggesetzt und bei jeder etwas schwierigeren Stelle durch Auslassung, durch wenig oder gar nichts besagende Umschreibungen, ja geradezu durch Verdrehungen des wahren Sinnes die Aufgabe erleichtern wollen. Seine (Harambašić) Arbeit hat höchstens den Werth, den man den gewöhnlichen, für die Leihbibliotheken bestimmten, billigen und schlechten Uebersetzungen zuerkennt; sie wird vielleicht das grosse Publicum, welches der Gang der Erzählungen im allergröbsten Umriss interessiert, einigermaßen befriedigen: literarischen Werth hat sie gar keinen. « Da dokaže, kako opravičeno je njegovo

očitanje, navaja Jagić na štirih drobno tiskanih straneh iz prve tretjine prevoda Harambašićevega raznovrstne hibe. A to naštevanje in dokazovanje napak, katero Jagić sam imenuje »nehvaležno delo« (»undankbare Aufgabe« p. 465.) sklepa takole (str. 469/70):

»Und so geht es in einem fort, bald besser, bald schlechter, auf Schritt und Tritt begegnet man Abweichungen, die bald mehr, bald weniger den Sinn stören und alle insgesamt bei grösserer Sorgfalt und besserer Belesenheit im Russischen hätten vermieden werden können. . . «

Dovolj teh izvadkov iz Jagićeve ocene! Posledice so jasne; g. Milan pl. Mareković mora nam že dovoliti, da ostavimo toliko časa hladni in skeptiški nasproti njegovemu delu, katero smo pozdravili s prav odkritim veseljem, toliko časa pravim, dokler nas ne uveri popolnoma, da se bode celó po drugih načelih prevajalo v »Ruski biblioteki«, nego se je »Vojna i mir« po Harambašiću. A pomisli naj gospod pisatelj, da zaupanje je kaj lahko izgubljeno, toda težko pridobljeno, a še težje zopet pridobljeno! — Čudno nekako pa je to, da je še-le Jagić moral opozoriti hrvaško občinstvo na gorostasne nedostatkosti Harambašićevega prevoda; to kaže, da kritika hrvaška ni nič na boljšem, nego naša, drugače bi se ne bil mogel nanjo pozivati pl. Mareković, češ, da »su ta prevod svi hrvatski listovi liepo pohvalili.« (Dalje.)

SLOVSTVO.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

»Pedagogiški letnik«. IV. leto. 1890. Uredil Fran Gabršek. Izdalo in založilo »Pedagogiško društvo« v Krškem. Natisnil J. R. Milic. — Vsebina tega letnika je nastopna: 1. Fran Gabršek: Jezikovni pouk v ljudski šoli.

1. del (3—134). — 2. Jos. Bezljaj: Navod k početnemu risanju in oblikoslovju (141—180). — 3. A. Žumer: V šolski delarni. II. (185—203). — 4. J. Bezljaj: Iz risarske izložbe v Norimberku (207—224). — 5. J. B.: Vpliv prirode in hrane na zdravje človeško (229—246). — 6. J. L.: Pogled na pedagogiško polje l. 1889. in 1890.

(247—255). — 7. Fr. G.: Poročilo o »Prvi slovenski stalni učilski razstavi« Pedagogičskega društva v Krškem (257—270). — 8. Fr. Gabršek: Poročilo o delovanju »Pedagogičskega društva« v četrtem letu svojega obstanka (271—274). — 9. Vabilo (275). Bogata in izbrana vsebina »Pedagogičskega letnika« nam je priča velikega truda in obilnega vspela na polju pedagoičnem slovenskem, katero že več let pridno obdeluje »Pedagogičsko društvo« v Krškem. Med sestavki tega letnika je najbolj obširen in zanimiv oni, o jezikovnem pouku v ljudski šoli. Ako se vsi gg. učitelji ravnajo po tem jezikovnem pouku, smemo upati lepega sadu naše ljudske šole. »Navod k početnemu risanju« in »V šolski delarni« sta isto tako dejanske važnosti za naše ljudstvo. Naslednji sestavki zadevajo bolj notranji razvoj »Ped. društva« in razmere učiteljskega stanu do drugih narodnih krogov. O tem »Dom in Svet« ne more pisati, ker ne spada v njegovo stroko; le toliko splošno rečemo, da se bomo vedno lahko razumeli med seboj, če se pošteno vsi trudimo vsak za svoj dobri namen. Dr. J.

Knjige „družbe sv. Mohorja“ za leto 1890.

(Konec.)

»**Domači živinozdravnik**« je naslov knjigi, katero je že dolgo pričakoval slovenski oratar. Taka knjiga je bila tem bolj potrebna, ker je znano, kako mnogokrat res dvoumna sredstva rabi naš preprosti kmet pri oboleli živini, in le prepogosto išče pomoči pri brezvestnih mazačih. Našel se je slednjič mož, strokovnjak, ki je slovenskemu narodu spisal knjigo, kjer si bo odslej marsikateri živinorejec sam iskal tešila v nezgodah. Zlasti moramo poudarjati, da se je pisatelj oziral res na vsestranske potrebe preprostega živinorejca slovenskega. Ta razvrstitev vsebine ustreza popolnoma zahtevam neizvedenega in neizobraženega kmeta; da je pa privedel pisatelj svoji knjigi kot dodatek tudi še navodilo o domači lekarni, moramo v obče odobravati. Kar se tiče vsebine same, ne bomo kritikovali, to naj presodi strokovnjak. Kar se jezika in pisave tiče, moramo priznati, da ima pisatelj res kaj spretno pero; on ume pisati za preprostega kmeta. Prav iz srca torej čestitamo pisatelju Fr. Dularju, in upamo, da nas ob kratkem oveseli s kako drugo knjigo enake stroke. Bog daj!

»**Slovenske Večernice**« za pouk in kratek čas. Izdala in založila družba sv. Mohorja v Celovcu. 44. zvezek. 1890. — Ne motimo se, ako trdimo, da ljudstvu »Slov. Večernice« poleg kolarja najbolj ugajajo radi mnogovrstne vsebine, ki jo prinašajo leto za letom svojim čitateljem v pouk in kratek čas. Lanskih »Večernic« vsebina je: »Štirinajst dnij širom sveta«. Spisal dr. I. Križanič, str. 1—26. — »Žgánjar«, povest, spisal T. B. Velimir, str. 27—40. — »Mutci«. Spisal J. Vrhovec, str. 40—52. — »Stariši!« Dobra odgoja je vašim otrokom največji zaklad. Spisal Rajmund Čuček, str. 54—67. — Temu sledi pesem »Drvar«, zložil Janko Leban. — »Cigani«, narodopisna črtica. Spisal J. Ste-

klasa, str. 68—89. — »Narodne pesni«, zapisal v Podzemlju pri Metliki Janko Barlé. — »Oče Céne«. Uzor dobrega gospodarja in možaka poštenjaka. Životopis. Spisal J. Podboj, str. 93—111. — »Skorčeva povest«. Spisal A. Koder, str. 111—119. — Temu sledi 10 zgodovinskih povestic, spisal J. St. str. 120—125. — Koncu so pridejane »Kratkočasnice in smešnice«. Iz vsakdanjega življenja nabral A. Benedik. Ta oddelek naj bi se razširil, kajti taka tvarina ljudstvu silno ugaja.

Te »Večernice« imajo za naše ljudstvo prav primerno berilo, ki je, izvzemši »Cigane«, tudi dosti poljudno razpeljano. — Knjiga naj narod budi, da se zavéda svoje moči, kaže naj mu, koliko so sosedje pred nami, in kako jih dohitimo in prekosimo. Slovenec mora dobiti samozavest, da poreče: kar more Nemeec in Lah, to premorem tudi jaz. Knjiga pa mu bodi na tej poti vodnica in učiteljica. Pričujoči zvezek deluje na to, vendar želimo še mnogo več, ker imamo še daleč do cilja. B. K.

HRVAŠKO SLOVSTVO.

Nikola Tordinac. »Odabrane crtice i pripoviesti.« S uvodom o Nikoli Tordincu. (Sa slikom pišćevom.) Zab. knjižnica Mat. hrv. 129—131. 8°. Str. XXXII+205. Cena 75 kr. — Tordinac se je porodil 5. decembra l. 1858. v prijaznem Djakovu. Oče mu je bil mizar, a stric, pesnik burnih ilirskih davorij, sedajući kanonik in stolni prošt djakovski Jurij Tordinac. Zgodaj zapustil je mladi Nikica svoje djakovske tovariše in se podal z očetom v Bosno, kjer je preživel do svojega desetega leta. Jako je vplivalo na maledga, živega dečka bivanje v ponosni Bosni.

V gimnazijo hodil je Tordinac v Vinkovcih, in stopil l. 1877. v djakovsko semenišće. Novo mašo je pel l. 1883., a še istega leta najdemo ga kot kapelana v Ivankovem, od koder je odšel l. 1884. o Veliki noći za kapelana v Mitrovico. Vendar je zaradi politike hitro izgubil to službo in se podal v Rim v zavod sv. Jeronima, da se uči tamkaj na vseučilišču sv. Apolinarija cerkveno pravo. Tiho življenje v zavodu ni ugajalo niti duhu niti telesu mladega, živega Hrvata. Teško bolan vrnil se je spomladi l. 1886. v domovino, kjer je postal, ko je malo okreval, profesor na djakovskem liceju. Kal bolezn, katero je donesil iz Rima, razvijala se je vedno bolj in bolj, dokler ni položila Tordinca 22. januvarija 1888. v tihi grob, a ž njim zagnila mnogo lepih nadej, katere je gojil v njem njegov narod.

Lep spomenik postavila je »Matica hrvatska« Nikoli Tordincu, spomenik niti kamenit niti bronast, nego spomenik, katerega si je sezidal pokojnik sam — spomenik, trajnejši od prvih dveh — podala je narodu izbrane njegove spise. Tordinac napisal je primeroma mnogo, začel je pisati že kot gimnazijalec leta 1875., a smrt ga je zatekla s peresom v roki. Na pokojnika je mnogo vplival znani hrvaški pisatelj Josip Kozarac, kateri je bil nekoliko let pred njim v šoli. A ako kdo, to je deloval nanj preprosti narod v Slavoniji in Bosni, med katerega je tako rad